

УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ

У сьогоденній економічній ситуації становлення та розвитку ринкової економіки поліпшення якості продукції є найважливішим напрямком інтенсивного розвитку економіки, джерелом економічного зростання, умовою підвищення ефективності суспільного виробництва.

Актуальність проблеми підвищується в зв'язку з тим, що науково-економічні досягнення, створення нових глобальних ринків, реалізація новітніх винаходів призвели до формування на промислових підприємствах цілісної системи дій по підвищенню якості і своєчасному набутті знань, які стають одним з основних умов розвитку і зростання конкурентоспроможності економіки країни.

Дослідженню проблем підвищення якості в зарубіжній та вітчизняній економічній науці теоретико-методологічними підходами приділяється чимало уваги. У зв'язку з цим концепція якості має серйозну наукову основу. Теоретичні основи цієї категорії були закладені в роботах У. Шухарта, Е. Демінга, Дж. Джуран, Ф. Кросбі, А. Фейгенбаума, К. Ісікава, Г. Тагути, Ф. Котлер і багатьох інших. Серед вітчизняних вчених, роботи яких привертають особливу увагу, можна виділити публікації В. Г. Версана, М. І. Гельвановського, В. В. Окрепілова, В. Ю. Огвоздіна, В. А. Лapidуса, В. А. Качалова, Р. А. Фатхутдінова, Кузьміної М. та інших авторів, що з'явилися пізніше.

В цілому можна відзначити, що в економічній науці накопичений значний теоретичний і емпіричний матеріал, що відображає серйозний аналіз якості як фактора конкурентоспроможності в сучасних умовах. Однак, незважаючи на високий ступінь вивченості даного питання, багато важливих аспектів досі залишаються недостатньо опрацьованими і вивченими. Зокрема це стосується питань, пов'язаних з управлінням якістю.

Діяльність з управлінням якістю не може бути ефективною після того, як продукція вироблена, така діяльність здійснюється в ході виробництва продукції. Забезпечення якості є важливою складовою процесу виробництва.

Однією з найважливіших складових цілісної системи якості можна назвати якість продукції. В економічній літературі і сучасній практиці існують безліч трактувань поняття якості. Для збереження наявних ринкових позицій, а також для виходу на нові ринки збуту в більшості випадків підприємства вдаються до підвищення зростання показника якості, тим самим даний показник стає однією з безлічі форм конкурентної боротьби.

Якість - сукупність властивостей даного об'єкту (наприклад, продукції або послуги), потенційно або реально здатних в тій чи іншій мірі задовольняти необхідні потреби при використанні його за призначенням. Якість являє собою матеріальну основу задоволення потреб людей. Висока якість продукції дає можливість суспільству для подальшого прогресу та розвитку.

З формулювання якості продукції випливає, що якість можна визначити та оцінити через кількісний вимір реальних властивостей продукції та відповідну, тобто теж кількісну, оцінку тих потреб, які ці властивості повинні задовольняти. Кількісний показник якості продукції і є сукупністю найважливіших властивостей продукції, яка задовольняє потреби людей.

Якість продукції - це сукупність властивостей продукції, що обумовлюють її придатність задовольняти певні потреби відповідно до її призначення. Тому управлінням якістю продукції, це одна із сторін управління виробництвом.

Особливістю управлінням якістю продукції є те, що дії з управлінням якістю повинні здійснюватися на всіх етапах життєвого циклу продукції. На етапах наукових досліджень і проектування вже закладається якість продукції. На даних етапах визначаються основні характеристики майбутньої продукції, характер виробничих процесів її виготовлення. Світовий досвід управлінням якістю показав, що забезпечити стабільну якість виробу неможливо, якщо не домогтися стабільності якості вихідних матеріалів.

В управлінні якістю продукції необхідно впливати на комплексний характер, розробку і реалізацію. Тільки такий підхід допоможе забезпечити якість продукції, що випускається, який забезпечить задоволення споживачів.

Управлінням якістю - це діяння, що здійснюються при створенні, експлуатації або споживання продукції з метою встановлення, забезпечення і підтримки необхідного рівня її якості.

Значну роль в підвищенні якості продукції на сьогоденній день відіграють міжнародні стандарти ISO серії 9000, які є організаційно-технічною основою системи якості та відображають міжнародний досвід управлінням якістю продукції на підприємстві. Стандартизація є одним з найважливіших елементів сучасного механізму управлінням якістю продукції.

Організація управлінням роботи з якості продукції діє за певною схемою. В даній схемі важливим є визначення потреб споживачів і розробка вимог до якості продукції, перевірка відповідності необхідним властивостям, усунення відхилень отриманої якості (рис.1.)

У питанні розробки стратегії якості продукції головним досягненням є комплексний, системний підхід до управлінням якістю. Сутність системного підходу полягає в послідовних діях на всіх стадіях життєвого циклу виробів. Управлінням якістю продукції в комплексі представляє собою систему управлінням підприємства за допомогою продукції необхідного рівня якості. Найважливішим напрямком підвищення ефективності виробництва є вдосконалення процесу управлінням продукції на підприємстві.

Розглядаючи питання управлінням підвищення якості, слід врахувати і те, що поліпшення якості продукції на підприємстві вимагає додаткових виробничих витрат, отже, зростає собівартість продукції і, відповідно, її ціна.

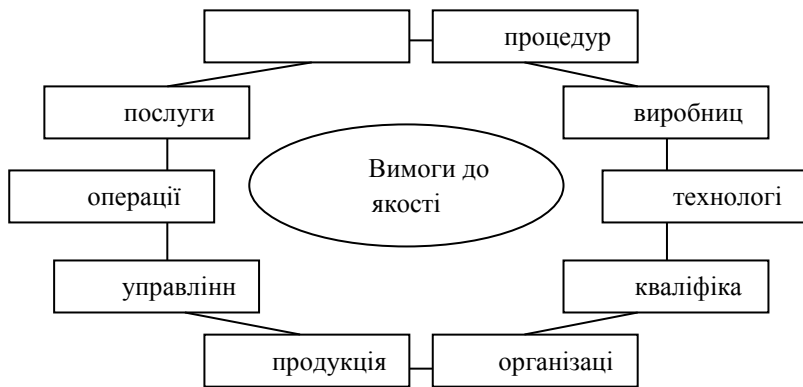

Рис.1.Об'єкти і сфери, на які поширюються вимоги якості [3]

Управління підвищенням якості продукції, що виробляється вимагає додаткових витрат праці на виготовлення, які окупаються економією, пов'язаною з експлуатацією виробу. Однак, додаткові витрати повністю відшкодовуються у високій ціні більш якісного товару, що забезпечує зростання рівня рентабельності і обсягу прибутку.

Якість продукції повинна максимально задовольнити потреби споживачів при відносно мінімальних затратах на її досягнення. Тут необхідно зв'язати стратегію якості зі стратегією розвитку підприємства, і зробити на цьому наголос.

В умовах конкурентної боротьби успішно зможуть розвиватися тільки ті підприємства, які здійснюють грамотне управління якістю продукції, так як воно є одним з ключових елементів конкурентоспроможності товарів і послуг.

В сучасних умовах управління якістю продукції необхідно поліпшувати у зв'язку з появою таких проблем: розвиток науково-технічного прогресу, мінливість вподобань споживачів, нестача природних ресурсів та їх обмеженість тощо. Таким чином, можна констатувати, що важливим напрямком успішного функціонування підприємства в сучасних умовах є створення ефективної стратегії управління якістю продукції на підприємстві.

Впровадження систем управління якістю позитивно впливає на діяльність підприємства і надає переваги, перш за все, щодо: поліпшення прийняття управлінських і виробничих рішень, підвищення конкурентоспроможності підприємства, зростання рівня задоволеності споживачів підприємства.

Значення підвищення якості досить різноманітне. Вирішення проблеми підвищення якості на рівні підприємства важливо для економіки країни в цілому, так як дозволяє встановити нові пропорції між її галузями і всередині галузей.

Список використаної літератури:

1. Абдурахимова А.А. Понятіе качества на предприятии. Значение повышения качества // Экономика и менеджмент инновационных технологий. 2017. № 1 [электронный ресурс]. – режим доступа: <http://ekonomika.snauka.ru/2017/01/13690>.
2. Боженко Л.І. Управління якістю, основи стандартизації та сертифікації продукції: [навчальний посібник]/ Л.І. Боженко. Львів: Афіша, 2001. – 123 с.
3. Метрологія, стандартизація та управління якістю: [навчальний посібник] / [Клименко Л.П., Пізінцалі Л.В., Александровська Н.І., Євдокимов В.Д.] – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2011. – 345 с.
4. Управление качеством: [учебник] / под ред. А.Г. Зекунова. М.: Юрайт, 2015. – 475 с.
5. Шаповал М.І. Менеджмент якості: [підручник] / М.І. Шаповал. – 3-тє вид., випр. і доп. – К.: Т-во «Знання», 2007. – 471 с.